

دهستی نظام پر عدل ولاړ دی

عادل خدای (جل جلاله) په سورة الرحمن کې فرمایي: **ژباړه: الله (جل جلاله) آسمان پور ته کړی او تله یې ایښی ده ترڅو تاسو په تله کې تېری او ټکي ونه کړئ.** دتفسیر ځینې عالمان له دې نه داستنباط کوي چې د دنیا د هستی نظام پر عدل ولاړ دی، کله چې عدل له منځه لاړ شي نو دهستی نظام هم له منځه ځي.

د تاسیس کال ۱۳۸۴ هـ ش

د سترې محکمې کاري څرگندویه خپرونه

شماره مسلسل (۰۳)

۲۳ فبروری ۲۰۲۲ م

۲۲ رجب المرجب ۱۴۴۳ هـ ق

چهارشنبه ۴ حوت ۱۴۰۰ هـ ق

قضائي نظام د بشریت یوه مهمه اړتیا ده

تاسو خبر یاست چې قضائي نظام د بشریت یوه مهمه او ضروري اړتیا ده، په ځانگړې توگه هغه قضائي عدالت چې په قرآن، حدیث، قیاس او اجماع متکي وي، د خلکو ترمنځ دعوی، شخړې او مشاجرې په اساسي ډول حلولاى شي، نو ځکه د عدالت د تامین په غرض پیغمبر علیه الصلوة والسلام په خپله او بیا خلفاء راشدینو د قضائي نظام رهبري، تنظیم او مراقبت کاوه.

قضائي نظام یو خپلواک ارگان او په رأس کې یې ستره محکمه ده، او قاضی القضاة د ټولو محاکمو لکه تمیز، استیناف، ابتدائیه، نظامي، ځانگړې او د نشه یي توکو د مسایلو اړوند محاکمو د رهبري تنظیم او نظارت کوي، د هغه مواعده او ننگونو چې د محاکمو د غوره فعالیت او عدالت د تامین مخه نیسي یا یې کمزوري کوي د مخنیوی لپاره پروگرامونه تنظیموي، دغه راز د محاکمو د استهداتو جوابونه، تصویبات، مقررات، لوائح، تعلیمات نامي او فرمانونه صادروي او په اداري برخه کې چې د قضائیه قوې امریت یې رأس کې دی پیشنهادات، تقررات، تاسیسات، تعمیرات، ترجمات او د انسلاک قضائي قدرونو صلاحیتونه او نور لازم تدابیر نیسي، د دې لپاره چې داسې یو منسجم، متحد عدالت چې حقوق، عزت، مال، ابرو او انسانیت په

کې خوندي وي جوړ شي، د سترې محکمې لخوا د مشرتابه په هدایت د ټول هېواد هیئتې وشوه تر څو بادیانته، صلاحیت لرونکي ملکي کسان د محاکمو لپاره وگمارل شي، تشکیلونه جوړ او کار پیل شو، ټول محاکم خپلو دیني دنیوي دندو او مسوولیتونو ته متوجه دي، خو له بده مرغه د تېر شل کلن اشغال په دوره

پاتې په دویمه ص

عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله د زابل د محاکمو له مسوولینو سره ځانگړې ناسته وکړه

په صادرولو کې د هېچا تر فشار او اغیزې ولایت د دښتو(سلطاني ځمکو) په اړه پوښتنه لاندې مه راځئ او د هر زورواکي، جابر او ملامت کس پر ضد شرعي فیصله صادرئ. په ځواب کې وویل، دغه ډول موضوعات به د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله کړه د شریعت په چوکاټ کې د ننه له هیچا مه ډارېږي، زه ستاسې تر شا ولاړ يم؛ ځکه قاضي نایب السلطان بلل کېږي. په خپل منځ کې یو له بل سره همکار واوسئ، یو د بل ضد او مقابل مه جوړېږي، هر یو دې خپل کار ته متوجه شي او خپل صلاحیت دې وپېژني. د زابل ولایت د استیناف محکمې له عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله څخه د دغه

ښاري محکمې د ریاست مقام او د دواړو ریاستونو د دیوانونو غړو ته هدایت وکړ چې د قضاء د منصب خیال وساتئ او دا یوه الهی فریضه وگڼئ، د کورونو دروازې د خلگو پرمخ بندې کړئ، په کورونو کې د خلگو دعوی مه اورئ او د محاکمو دروازې د خلکو پرمخ پرانیږئ، په محاکمو کې د خلکو دعوی واورئ او حقه ستونزو ته یې رسېدنه وکړئ. دغه راز عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله د زابل ولایت د محاکمو مسوولینو سره د ناستې پر مهال ویلي، د پرېکرو صادرولو پر مهال له فکر او ژور غور څخه کار واخلئ، د حقه فیصلو

پاتې په درېیمه ص

د سترې محکمې متحدالمآلونه

او په دویمه موضوع کې که یې ابتدائیه محکمه شوې وي نو مراجعه محکمه دې وگوري او که یې مراجعه محکمه شوې وي نو تمیز یې دې وگوري د نورو فیصلو په شان معامله دې ورسره وکړي. **درېیمه موضوع:** کوم څوک چې پر فیصلو د تجدید نظر غوښتونکي وي باید چاته مراجعه وکړي؟ **پربکړه:** تجدید نظر او ټول هغه څه چې په قضاء پورې اړه لري د اسلامي امارت په مشرتابه (امیرالمؤمنین شیخ صاحب حفظه الله) پورې تعلق لري بل څوک یې نشي کولای. **څلورمه موضوع:** د شمال د ځمکو په یورتونو قومي دعوی دي چې محکمې یې نشي حل کولای، باید څه ورسره وشي؟

علماء کرامو ته د استفتاء په شکل ولېږل شي او له تحقیق وروسته دې په عامو خلکو کې هم اشاعت ورکړل شي. **دویمه موضوع:** د تېرې فاسدې ادارې پر مهال نهایي شوې فیصلې چې قانع جانب یې اوس اجراء غواړي او هغه فیصلې چې په تېره فاسده اداره کې یې ابتدائیه او مراجعه محکمې شوې وي، خو نهایي شوې نه وي په دې اړه باید څه وشي؟ **پربکړه:** دغه اوله موضوع کې که یې تطبیق نه و شوی هغه دې د سترې محکمې د افتاء ریاست ته ولېږل شي او هغوی دې تحقیق وکړي، که له شریعته خلاف وي نو بېرته دې د سره جریان ورکړل شي او که د شریعت مطابق وي نو ورته تطبیق دې وکړي. **پربکړه:** دغه موضوع دې د ولس مشهورو

د افغانستان اسلامي امارت د سترې محکمې د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو له رییس محترم مولوي عبدالبصیر «مشعل» سره د ملي راډیو ټلوویزیون ځانگړې مرکه

هېواد کې محاکمو فعالیت پیل کړی؟
ځواب: هو الحمدلله، کله چې اسلامي امارت حاکمیت ترلاسه کړی د هېواد په ټولو ولایتونو کې محاکمو فعالیت پیل کړی دی، او د هیواد هر وگړی کولای شي د خپلو حقونو ترلاسه کولو په موخه اړوند محاکمو ته مراجعه وکړي، موږ په دې اړه ټولو هیوادوالو ته خبر هم ورکړی و، د قضائیه قوې د عالی

پاتې په درېیمه ص

ټول قاضي صاحبان مکلف دي چې د اسلامي نظام د یوې مستقې قوې په حیث د قضاء درنښت، استقلال او شفافیت ته پام وکړي او

پوښتنه: په اسلامي نظام کې قضائیه قوه کوم صلاحیتونه او مسوولیت لري؟
ځواب: د اسلامي امارت له خوا په قضایي برخه کې د محاکمو عالي اداره مرکزی اداره ده، چې د قضاء د ټولو چارو مسوولیت همدې ادارې ته سپارل شوی دی، ستره محکمه کاملاً خپلواکه ده هېڅ نظامي یا ملکی مسوول حق نه لري چې په مستقیم یا غیر مستقیم ډول د محاکمو یا قضاتو په چارو کې مداخله وکړي. دغه راز

ادامه فرمان امیرالمؤمنین عمر بن خطاب خلیفه دوم اسلام (رض) به ابو موسی اشعری (رض) در باب قضاء

اگر امروز در مورد قضیه یی حکمی صادر کرده یی و باز در مورد آن فکر نموده ای و به راه درست رهنمون شده ای مانع از آن نشود که به حق رجوع کنی، زیرا حق قدیم است و حق را هیچ چیزی باطل نمی کند. و بازگشت به حق بهتر از ماندن و درنگ کردن در باطل است.

مسلمانان همه در ادای شهادت بر همدیگر عادل اند، مگر کسیکه به دادن شهادت دروغ تجربه شده باشد- و یا به حدی از حدود، درّه زده شده و یا به نسبت قرابت و ولاء به مدعی مظنون باشد، همانا خداوند از چیزهای که پوشیده است بنده گانش را مورد بخشایش قرار داده و حدود را بالای شان پوشیده نگه میدارد - و آنها را به شبهه دور می کند، مگر آنکه به بینه ها و سوگند ها استوار باشد.

(نظام القضاء فی الشریعة الاسلامیه، تألیف دکتر عبدالکریم زیدان، چاپ بیروت ص (۷۵))

د سترې محکمې د تفتيش ريس او ورسره مل پلاوي د ننگرهار استيناف محکمې ته د بررسۍ په موخه سفر وکړ

د يادوني وړ ده چې د ننگرهار ولايت استيناف محکمه د ښاري محکمې په شمول د ټولو ديوانونو له رييسانو سره هره چهارشنبې اداري ناسته کوي، په ياده ناسته کې د هرې اونۍ پر مهال رامنځته شوو ستونزو ته حل لارې پيدا کيږي.

سره مخ وو له يو شمېر ديني عالمانو ازموينه واخيسته او ژمنه يې وکړه چې ان شاءالله ډېر ژر به په يادو محاکمو کې د قضاتو د کمبود مسئله حل کړي.

د سترې محکمې د تفتيش ريس محترم مفتي محمد ابراهيم جان او ورسره مل پلاوي د پنجشنبې په ورځ (۱۴۴۳/۷/۱) نېټه د ننگرهار ولايت استيناف محکمې ته د بررسۍ په موخه سفر وکړ.

د سترې محکمې د تفتيش ريس محترم مفتي محمد ابراهيم جان او ورسره مل پلاوي د پنجشنبې په ورځ (۱۴۴۳/۷/۱) نېټه د ننگرهار ولايت استيناف محکمې ته د بررسۍ په موخه سفر وکړ.

د خوست او پکتیکا ولايتونو قضاتو لپاره ځانگړی سيمينار جوړ شو

د دوام ورکړې، تر څو د افغانستان د قضائې نظام په اجراتو کې بهتري او کره توب رامنځته شي. د سترې محکمې د قضائې تعليماتو رياست غړی مولوي محمد انور مدثر وويل چې موږ په دغه درې ورځيني قضائې سيمينار کې په ټولنيز ډول په ۲۷ قضائې موضوعاتو بحث وکړ، چې تر ډېره يې د محاکمو په اداري او قضائې اجراتو پورې اړه لرله.

د دوام ورکړې، تر څو د افغانستان د قضائې نظام په اجراتو کې بهتري او کره توب رامنځته شي. د سترې محکمې د قضائې تعليماتو رياست غړی مولوي محمد انور مدثر وويل چې موږ په دغه درې ورځيني قضائې سيمينار کې په ټولنيز ډول په ۲۷ قضائې موضوعاتو بحث وکړ، چې تر ډېره يې د محاکمو په اداري او قضائې اجراتو پورې اړه لرله.

عبدالکریم حقاني وويل چې د خوست او پکتیکا ولايتونو د محاکمو قضاتو لپاره دغه اړين درې ورځينی سيمينار درې مهمې برخې لرلې، چې لومړۍ برخه يې تدریسي، دويمه يې تيوريکي يا نظرياتي او درېيمه يې عملي يا تمریناتي برخه وه، چې قضاتو عملاً د قضائې چارو د پروسجر او اجراتو په تړاو د لارښوود استادانو تر نظارت لاندې عملي ترسره کړې.

په خوست ولايت کې د خوست او پکتیکا ولايتونو د استيناف، ښاري او ځينو ولسواليو محاکمو شاوخوا ۱۲۰ قضائيانو لپاره د قضائې زده کړو ځانگړی درې ورځينی سيمينار ترسره شو.

په دغه سيمينار کې چې د افغانستان د اسلامي امارت د سترې محکمې د قضائې تعليماتو رياست مشرانو او قضاتو گډون کړی و، د قضاء پر اهميت، د افغانستان پر قضائې نظام، د هغې پر اساساتو، تاريخچې او د يوې دوسې په اجزاوو او پروسجر مفصل بحثونه او خبرې وشوې.

د خوست د استيناف محکمې ريس مولوي

ده زياته کړه چې موږ د سترې محکمې له مقام څخه هيله کوو چې د قضاتو د ظرفيت لوړونې لپاره دې دغه ډول روزنيزو پروگرامونو لړۍ ته

د پکتيا ولايت د استيناف محکمې ريس

د زندانيانو د ستونزو د حل په موخه له جوړ شوي پلاوي سره وکتل

مسؤولان محکمه استيناف ولايت بادغيس می گویند که تحت ریاست محترم مولوی عبدالخالق (محمدي) رئیس عمومی محکمه ذکر شده با مسؤولان ذيربط این ولايت جلسه هماهنگی برگزار شد.

د واورېدل شي، څو بې گناه خلک په محبس کې پاتې نه شي او مجرمينو ته بايد د خپلو اعمالو سزا ورکړل شي. د يادونې وړ ده چې د پکتيا ولايت د مقام مرستيال، د امر بالمعروف او نهی عن المنکر ريس، د ښوونې او روزنې ريس او د مرکز گردیز ښاري ابتدائيه محکمې ريس هم په ياده ناسته کې گډون درلود.

په دې ليدنه کې د پکتيا ولايت د استيناف محکمې ريس د ياد پلاوي سره د زندانيانو په تړاو هر اړخيزې خبرې وکړې او د بنديانو د ستونزو د حل په برخه کې يې د پلاوي غړو ته لازمي سپارښتنې وکړې.

مفتي عبدالله (خالد) وويل، د عالقيدر اميرالمؤمنين د فرمان په اساس دې ژر تر ژره د بنديانو ستونزې

د پکتيا د استيناف محکمې مسوولين وايي چې د ۱۴۴۳ هـ ق کال د اوومې مياشتې په دويمه نېټه د دې محکمې ريس مفتي عبدالله (خالد) د ياد ولايت له هغه گډ پلاوي سره ليدنه وکړه چې د اميرالمؤمنين د فرمان په اساس د بنديانو د ستونزو د حل لپاره گمارل شوی دی.

گزارش جلسه روسای دواوين و رسیده گی به استهدات محاکم ولايت بغلان

به تاریخ ۱۴۴۳/۷/۸ تحت ریاست مولوی معین الدین «عمری» رئیس محکمه استيناف ولايت بغلان به اشتراک روسای دواوين سه گانه استيناف، رئیس محکمه شهری و آمر ثبت اسناد وثایق اولین جلسه کمیته رسیده گی به استهدات محاکم ولايت بغلان درمقر ریاست محکمه استيناف برگزارگردید.

بعداً مطابق آجندا روی چند مورد استهدات که مربوط آمریت ثبت اسناد وثایق و بعضاً مربوط مراجعین بوده مورد بحث و مذاقه قرارگرفت، ازجمله روی دو مورد مربوط اشباه وثایق طرزالعمل و قواعد مربوطه ابراز نظر صورت گرفته و به مرجع مربوط جهت اجراء مقتضی هدايت داده شد. دومورد دیگرکه ايجاب تحقیقات مزید را توسط اعضای کمیته مینمود به جلسات بعدی موکول گردید.

رسیده گی به موضوعات محوله توسط رئیس محکمه استيناف به اعضای جلسه طور رهنمودی قرائت و پیرامون آن توضیحات ارایه گردید، متعاقباً طرزالعمل تعلیماتنامه تحریر وثایق وتعلیمات نامه اشباه وثایق به طور ماده وار توسط مولوی ضیاء الرحمن فاروقی رئیس دیوان مدنی و حقوق عامه قرائت و روی هریک ازمواد آن بحث و تبادل نظرصورت گرفت.

به تاریخ ۱۴۴۳/۷/۷ محترم عبدالرحمن مفتی دیوان مدنی به نمایندگی ریاست محکمه استيناف ولايت کندز درجلسه هماهنگی ادارات دولتی که از جانب

جلسه هماهنگی ارگانهای دولتی ولايت کندز برگزار شد

مسؤولان محکمه استيناف ولايت بادغيس افزوده اندکه پس از تبادل نظريات اعضای جلسه به خاطر رسیده گی به قضایای مردم به مراجع مربوطه هدايات لازم داده شد.

مواثر تلقی نموده وهمکاری همه جانبه شان را در تأمین عدالت وخدمت به مردم جامعه رنجدیده این ولايت اعلام نمود.

مقام ولايت کندز در مقرر آن ولايت تدوير گردید اشتراک نموده وبه نوبه شان جلسه هماهنگی را در زدودن مشکلات وتسريع امورات ادارات دولتی بسا

به تاریخ ۱۴۴۳/۷/۷ محترم عبدالرحمن مفتی دیوان مدنی به نمایندگی ریاست محکمه استيناف ولايت کندز درجلسه هماهنگی ادارات دولتی که از جانب

د ا.ا.ا د سترې محکمې له لوري دننگرهار ولايت

د محاکمو اړوند قضاتو ته قضائې سيمينار جوړ شو

قضائې نظام د بشریت...

کې نظامي، فکري، تبليغاتي او کلتوري جکړو زموږ د هيواد ټول اساسي قدرونه او اقتصادي ضعيت برهم کړی، او ډېرې ناخوالي يې شاته پرېښي، بيا ځينې يو طرفه رسنۍ له حقيقت ليرې ناسم تبليغات کوي، دغه کار هم خپله رسنۍ بدناموي، د ژورناليزم حقيقت او اصول تخريبيوي او هم هغه هېوادونه چې د بشریت دعوا لري زموږ د مظلوم ملت د نور پايامليدو په غرض نړيوال اصول تر پښو لاندې کوي، که زموږ د هېواد او ملت حق اداء کړل شي او زموږ څخه بې بنسټه تعذيبات ختم شي نو زموږ د اسلام دين چې اسلامي امارت ورته پوره ژمن دی د ټول بشریت د حقونو، عزت، مال او نفس ضامن او داسې معجزانه اصول لري چې د ټولو پرمختگونو تضمين ورکوي او موږ ملت ته ډاډ ورکړی چې اسلامي امارت ورته ژمن دی.

وضاحت او معلومات ورکړل. د دغه سيمينار په وروستيو کې د ننگرهار ولايت مرستيال محترم شيخ نيازمحمد (وهاج) او د دغه ولايت امنيه قوماندان شيخ ندامحمد (ندیم) هم گډون کړی وه.

د ننگرهار ولايت مرستيال او امنيه قوماندان د قضاتو د پرېکړو پر تطبيق او عملي کولو کې قوي ژمنه وکړه او ځانونه يې په دې مکلف وبلل چې د محکمې ملاتړ به کوي.

ياد سيمينار د ننگرهار د استيناف محکمې د ريس شيخ الحديث محمد گلاب (فاروقی) په دعا پای ته ورسېد.

د سترې محکمې له مقام او د سيمينار له گډونوالو څخه مننه وکړه او دغه سيمينار يې د قضاتو د ظرفيت لوړونې برخه کې گټور وباله او د ورته سيمينارنو په ترسره کولو يې ټينگار وکړ.

وروسته د سترې محکمې د قضائې تعليماتو ريس محترم مفتي محمد طاهر او د ياد رياست غړی مفتي محمد انور(مدثر) او نورو همکارانو له خوا درې ورځينی سيمينار ترسره شو.

د سترې محکمې څخه راغلي پلاوي په دغه سيمينار کې قضاتو ته د قضاء ادارې او پرېکړو د ليکلو ټولې عملي او نظري طريقې واضح کړې او د ننگرهار قضاتو ته يې د قضاء په برخه کې پوره

د ننگرهار ولايت د استيناف محکمې مسوولين وايي چې د افغانستان اسلامي امارت د سترې محکمې له لخوا د دغه ولايت د استيناف محکمې اړوند ديوانونو، د ښاري محکمې او د ولسواليو د ابتدائيه محاکمو شاوخوا (۹۰) قضاتو ته د قضائې عالي سيمينار درې ورځينی کنفرانس پيل شو.

په دغه درې ورځينی عالي سيمينار کې چې تېره سه شنبې د ننگرهار ولايت د استيناف محکمې د غونډو په تالار کې پيل شو د سترې محکمې له لوري راغلي پلاوي او قضاتو گډون کړي درلود.

د ياد سيمينار د پيل پر مهال د ننگرهار د استيناف محکمې ريس شيخ الحديث محمد گلاب (فاروقی)

جلسه اداری ریاست محکمه استیناف ولایت نورستان برگزار شد

به تاریخ ۹ رجب المرجب سال ۱۴۴۳ هـ ق تحت ریاست مفتی عبداللہ (سلیم) رئیس محکمه استیناف در سالون این محکمه جلسه اداری محکمه برگزار شد.

در این جلسه مولوی گل الرحمن رئیس دیوان جزا استیناف، مولوی عبدالحمید مفتی دیوان جزاء استیناف، مولوی امین الرحمن محرردیوان جزا استیناف، مولوی فضل الحق مفتی دیوان مدنی استیناف، مولوی عبدالهادی محرر دیوان مدنی استیناف، مولوی محمد یحی رئیس دیوان امنیت عامه استیناف، مولوی محب الرحمن مفتی دیوان امنیت عامه استیناف، مولوی زاهد الله محرر ریاست دفتر وثایق ومخزن ، مولوی غلام الله مفتی دیوان جزا شهری، مولوی نقیب الله محرر دیوان جزا شهری، مولوی محمد اسلام رئیس دیوان مدنی شهری، مولوی احسان الله محرر دیوان مدنی شهری، مفتی نثارالله رئیس دیوان امنیت عامه شهری، مولوی محمد صیام مفتی دیوان امنیت عامه شهری، محمد شاکر مفتی دیوان نظامی

شهری و مامورین اداری و پرسونل خدماتی محکمه استیناف و شهری اشتراک ورزیده بوده اند.

این جلسه به مناسبت اختتام سیمینار ۳۳روزه به اشتراک قضات فوق جهت آگاهی از طرز اجراءات اداری و حقوقی محاکم امارت اسلامی افغانستان حسب لزوم دید این ریاست برگزار گردیده بود.

طی این سیمینار اصولنامه اداری و حقوقی محاکم از اول تا آخر از طرف رئیس محکمه استیناف تشریح شد.

همچنان در این سیمینار در مورد برخی موضوعات دیگر از جمله موضوعات گزارش دهی ربعوار، جمع آوری عواید امارت اسلامی، طرز اجراءات سیستم وارده و صادرة وغیره معلومات ارائیه شد.

رئیس محکمه مرافعه نورستان از حوصله مندی قضات محترم که در سیمینار فوق الذکر اشتراک کرده بودند ابراز تشکری کرد.

در این جلسه رئیس محکمه استیناف در رابطه به پابند ماندن به حاضری تأکید کرد، تا همه کارمندان اداری و خدماتی محاکم در اوقات معیین به وظایف شان حاضر باشند.

زابیل ولایت کې د محاکمو د همغږی ناسته تر سره شوه

شوی اعلامیه چې د عریضې دعریضې له ثبت څخه د فیصلې تر وروستي کېدو پورې ټول مراحل پکې شامل دي، د ولایت په اړوند محاکمو کې په ښه ډول پلې کړو.

دغه راز په ناسته کې یادونه وشوه چې د دیوانونو او محاکمو ټول ریيسان باید د خلکو شکایتونو او خبرو ته پوره غور ونیسي، په غور یې واورې او د دوی حقه ستونزو ته د اصولو له مخې رسېدنه وکړي.

په ورته وخت کې پر دې ټینگار وشو چې د هرې ادارې او دیوان کارکوونکي باید له یو بل سره همکار او همغږي شي، یو له بل سره مرسته وکړي ترڅو دغه الهي فریضة او احکام په ښه ډول پر خلکو تطبیق کړي.

د ناستې په پای کې حاضرینو خوښي څرگنده کړه او وویل، دغه ډول غونډې د شته ستونزو د هوارې لپاره خورا مثبتې او اغېزناکې دي.

د مقتول کورنی خپل قاتل...

د استیناف محکمې له رییس او قضیانو زیاته مننه وکړه چې د دوی قضیې ته یې په ډېره ښه توگه رسېدنه وکړه.

د قضیې دواړو لوریو د ناستې د گډونوالو په موجودیت کې یو بل ته غاړه ورکړه او خپل منځی دښمنۍ ته یې د پای ټکی کېښود

د یادونې وړ ده چې په دې ناسته کې د پکتیا پر مرستیال والي سر بېره د امنیه قوماندانۍ مرستیال مولوي اسحاق، د امنیت امر قاري کرامت، د اطلاعاتو او فرهنگ رییس خالقیار «احمدزي» او گڼ شمېر نورو مشرانو او ځوانانو برخه اخیستې وه.

رئیس محکمه استیناف بادغیس با برخی مسؤولان ولایتی ملاقات کرد

به گفته مسؤولان محکمه استیناف ولایت بادغیس می گویند که محترم مولوی عبدالخالق (محمدی) رئیس عمومی این محکمه با محترم مولوی حبیب الله رئیس محکمه شهری، محترم آخندزاده محب الله (اسد) معاون ولایت و محترم مولوی غیاث الدین (صبور) رئیس امربالمعروف و نهی از منکر ملاقات کرد.

عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله د زابل د محاکمو له مسوولینو...

دحل په اړه پوهاوی ورکړل شو او هغوی ته وویل شول چې د قضاء د لایحې د ۱۵مې مادې په اساس خصوصي دفترونه جوړ کړي او یو له بله جلا کړي، چې د اړتیا پر مهال ورته لاس رسی اسانه وي.

د غونډې په پای کې حاضرینو خوښي څرگنده کړه او ژمنه یې وکړه چې د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی د هداياتو مطابق به خپلې چارې پرمخ وړي.

له ملي راډیو تلويزیون سره د افغانستان اسلامي امارت ...

راتگ سره الحمدلله ټولو هیوادوالو ته ډاډ ورکوو چې محاکم خپلواک دي، د هېچا او هېڅ زورواکي یا د هېڅ کوم نظامي یا ملکي چارواکي تر تاثیر لاندې نه شي راتلای، او نه څوک حق لري چې د محاکمو په چارو کې مداخله وکړي، او د خلکو قضیو ته په شفافه او خپلواک په توگه رسېدنه کېږي او هېڅ مشکل به نه وي ورته ان شاءالله، موږ پوره ډاډ ورکوو او له کله راهیسې چې محاکمو فعالیت پیل کړی دی هېڅوک هم شکایت نه لري.

پوښتنه: اوس مهال د هېواد په محاکمو کې حقوقي او جنایي قضیې د کومو قوانینو پر اساس حل کېږي؟

ځواب: دا واضح خبره ده چې افغانستان اسلامي هېواد دی، دلته د اسلامي شریعت د حاکمیت لپاره بې درېغه مالي او ځاني قربانۍ ورکړل شوې دي، نو معلومه خبره ده چې حتمن د محاکمو فیصلې د اسلامي شریعت د احکامو په رڼا کې ترسره کېږي.

پوښتنه: که کوم هېوادوال د محاکمو اړوند شکایت ولري، څنگه کولای شي دغه شکایت تر تاسو (سترې محکمې) ورسوي؟

ځواب: د اسلامي امارت واک ته تر رسېدو وروسته چې کله قضائیه قوې فعالیت پیل کړی دی، ټولو هېوادوالو ته یې دا زمینه برابره کړې ده چې دوی کولای شي د هېواد له هرې سیمې، هرې ولسوالۍ او هر کلي څخه په هغه صورت کې چې هلته یې قضیه نه حل کېږي او ستونزه لري کولای شي خپله راشي سترې محکمې ته، خپله ستونزه او شکایت دلته راوړي، ستره محکمه کې چې کوم موجودې اړوند ادارې دي د دوو ستونزو ته به رسېدنه کوي او اوري به یې، په دې اړه د هېوادوالو د رهنمایۍ او ستونزو د اورېدو لپاره موږ مخکې دوی ته له رسمي ادرسونو یوه شمېره اعلان کړې ده، مخکې به چا ډېری وخت یو قاضي نه شو لیدلای، خو اوس کولای شي خپله سترې محکمې ته راشي او دوسیې د اړوند اداره له لارې له لوړو مقاماتو سره شریکې کړي.

پوښتنه: د قضائیه قوې د پخوانیو کارمندانو برخلیک به څنگه وي، ایا تاسو د قضائیه قوې پخواني کارمندان دندو ته راغوښتي دي؟

ځواب: هو! ټول کارمندان چې دلته په افغانستان کې موجود دي دندو ته راغلي دي او خپلې دندې ترسره کوي، هېڅ مشکل او ستونزه هم نشته، د دوی د معاشونو ستونزه هم حل شوې ده. ټولو ته معاشات هم ورکړل شوي دي او نن سبا یې پاتې معاشونه هم ورکول کېږي.

مشعل صاحب په پای کې هیوادوالو ته څه پیغام لری؟

ځواب: ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوو چې د افغانستان اسلامي امارت قضایه قوه خپلواکه ده، له هېچا وپره مه لرئ، هېڅ نظامي یا ملکي مسوول نه شي کولای چې د محاکمو په چارو کې په مستقیم یا غیر مستقیم ډول مداخله وکړي.

دلته به ټولې فیصلې د اسلامي شریعت د احکامو په رڼا کې کېږي، خپلواکې به وي، ستاسو قضیو ته به د اسلامي شریعت د احکامو په رڼا کې په خپلواک او شفاف ډول رسېدنه کېږي. له هېچا نه وپره مه لرئ، تاسو کولای شئ په هغه صورت کې چې په ولسوالۍ یا ولایت کې ستونزه ولری مستقیما سترې محکمې ته مراجعه وکړی، او د سترې محکمې له لوړپوړو چارواکو سره د اړوند ادارو له لارې شریک کړی.

وايي چې په یاده اداري ناسته کې چې د فرانکریم د مبارکو ایاتونو پر تلاوت پیل شوه، تر تلاوت وروسته د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله یاد هدایات په مفصل ډول بیان او د یادو محاکمو له قضائې اوخدماتي تشکیل سره شریک شول.

د زابل ولایت د محاکمو د یادې اداري ناستې پر مهال د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی د لارښوونو له بیانولو وروسته، د ناستې گډونوالو ته

مقام په هدایت مو په دې اړه د رسمي ادرسونو له لارې یوه اعلامیه خپره کړې چې محاکمو خپل فعالیت پیل کړی دی او هیوادوال کولای شي اړوند محاکمو ته خپلې دوسیې او قضیې وړاندې کړي او خپل حقونه ته ترلاسه کړي.

پوښتنه: له تېرو شپږو میاشتو راهیسې د قضائیه قوې او محاکمو مهمې لاسته راوړنې څه دي؟

ځواب: له کله راهیسې چې د افغانستان اسلامي امارت قضائې قوې فعالیت پیل کړ، الحمدلله تر اوسه ډېرې لاسته راوړنې لري، د هیواد د ټولو محاکمو ترمنځ قوې همغږي رامنځته شوې ده، د فساد مخه نیول شوې، سلگونو دوسیو ته رسېدنه شوې، د محاکمو او خلکو ترمنځ موجوده واټن ختم شوی دی.

پوښتنه: قضائیه قوه د ثبات او امنیت د ټینگښت برخه کې څه رول لري؟

ځواب: قضائیه قوه د امنیت او ثبات د ټینگښت په برخه کې ستر او مهم رول لري، کوم هیواد کې چې قضائیه قوه خپلواکه وي، مکافات او مجازات موجود وي. که څوک فکر وکړي او په دې پوه شي چې که جرم وکړي د جرم سزا به ويني او پر جزا به محکوم کیږي، دا خپله د امنیت او ثبات د ټینگښت په برخه کې ستر مهم رول ده، یوه یادونه به وکړم چې څو ورځې مخکې ما له یوه تجار سره ناسته درلوده، هغوی ما ته وویل چې د تېر رژیم غټ مشکل دا و چې په ادارو کې فساد ډېر و، ادارې خپلواکې نه وې، محاکم د زورواکو او مفسدینو تر اغېز لاندې وې، نو تجارانو او سرمایه دارو خلکو نه شو کولای په هیواد کې د ننه پانگونه وکړي او دلته خپل تجارتي کارونه پیل کړي، یو ستر لامل چې سوداگرو دلته پانگونه نه کوله دا هم و. خو الحمدلله اوس اسلامي امارت محاکم کاملا خپلواک دي، تجارانو او ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوي چې ان شاءالله د دوی قضیو ته به په شفاف توگه رسېدنه کیږي.

پوښتنه: له څه باندې شپږو میاشتو راهیسې هېواد کې اسلامي امارت واک ته رسېدلی دی په دې شپږو میاشتو کې کومې مهمې قضیې حل او فصل شوې دي؟

ځواب: کله چې د افغانستان اسلامي امارت قضائیه قوې فعالیت پیل کړی ده، په سلگونو قضیې یې حل وفضل کړې دي، د بېلگې په توگه به ووايو چې له هغوی څخه یو د کندهار د عینو مېنې غټه قضیه ده، هغه قضیه نهایی کېدو ته نیږدې شوې ده. بله د غلام حیدرخان په نوم زموږ تاسو د یوه هیوادوال د ځمکې د غصب دوسییه ده چې تقریبا له ۱۳۴۴ هـ ش کال راهیسې دې دوسیې ته رسیدنه نه وه شوې، اوس د اسلامي امارت په راتگ سره د قضائیه قوې تر فعالیت پلېدو وروسته په دې قضیه کار شوی او دا هم نهایی کېدو ته نیږدې شوې ده. دې ته ورته سلگونه نورې قضیې هم دي چې رسېدنه ورته شوې یا تر کار لاندې دي.

پوښتنه: په تېر نظام کې پر قضائیه قوه د فساد ډېر توروڼه و، پر قضائیه قوه د خلکو باور ډېر کم شوی و، او حتی بیخي له منځه تللی و، تاسو څه پلان لری چې پر قضائیه قوه د خلکو باور بېرته ترلاسه کړې، او څومره ډاډ ورکولای شی چې د قضایه قوې په وسیله به د اداري فساد ریښې له منځه یوسی؟

ځواب: هو، یقینا واضح خبره ده چې مخکې قضائیه قوه د زورواکو تر اغېز لاندې وه، نو د اسلامي امارت په

د مقتول کورنۍ خپل قاتل ته بښنه وکړه!

د پکتيا ولايت د استيناف محکمې د ناستو په تالار کې د يوې کورنۍ لخوا د خپل قاتل د بښنې په پار غونډه جوړه شوه.

ياده ناسته کې چې د قرانکريم پر تلاوت پيل شوه د پکتيا ولايت مرستيال والي شيخ عزيزالرحمن منصور وويل، بښنه په اسلام کې ځانگړې ځای لري، ډېر کلونه افغانانو يو بل ووژل، خو هيڅ گټه يې ونه کړه، راځئ نور له بښنې خوند واخلو، کوم خوند چې په بښنه کې دی په غچ اخیستو کې نشته.

مرستيال والي زياته کړه، افغانستان کې تر ډېرو قربانيو وروسته اسلامي نظام حاکم شوی دی، چې د الله (ج) په قانون به عمل کوي، اوسنی نظام د الله تعالی لوی نعمت دی او په نړۍ کې هېڅ ساری نه لري.

هغه وويل، الحمدلله اوس هيواد کې ازامي ده، له ختيځه تر لويديځ او له سويله تر شماله په ټول هېواد کې هيڅ ستونزه نه لېدل کېږي، ټول هېوادوال له ډار پرته د هيواد هرې برخې ته سفر کولای شي.

نوموړې زياته کړه، مور او تاسې په هره برخه کې استعدادونه لرو او کولای شو هرې ستونزې ته په ډېره اسانۍ حللازه پيدا کړو، لکه نننۍ د کلونو د قتل موضوع چې د ورورگلوۍ په څومره ښه فضاء کې حل او فصل شوه.

ورپسې د ښار جوړونې رييس مفتي عبدالله، د امنيت امر قاري محمد اسلم کرامت او د پکتيا استيناف محکمې رييس مفتي عبدالله (خالد) خبرې وکړې، مفتي عبدالله خالد وويل چې ياده قضيه اته کلنه وه، چې مور او قومي مشرانو په ډېر لنډ وخت کې حل کړه، مقتول خپل قاتل ته چې د تره زوی يې و، بښنه وکړه.

د استيناف محکمې رييس مفتي عبدالله وويل چې تر نن ورځې پورې مو ٦٠ ورته قضیې حل او فصل کړې او د کورنيو ترمنځ دښمني پای رسېدلې ده.

مفتي عبيدالله زياته کړه، زموږ اداره له هر ډول توپير پرته په ټولو برخو کې حق حقدار ته سپاري او هېڅوک په چا باندې د زور او زياتي حق نه لري.

هغه پر ټولو غږ وکړ او وويل، هر څوک چې له چا سره ظلم او زياتی کوي مور ته دې مراجعه وکړي، څو يې حق ورته ورسول شي، نور بايد بې گناه څوک ونه ځوروي او زياتی ورسره ونه شي.

مفتي عبدالله خالد زياته کړه چې د پکتيا استيناف محکمې اړوند ټول ديوانونه فعال دي، پر دې سربېره د ولايت په کچه په ټولو ولسواليو کې مور ابتداييه محکمې فعالې کړې دي او خپلې چارې په عادي توگه ترسره کوي.

نوموړې يو ځل بيا پر ولس غږ وکړ چې زموږ ټولې پرېکړې شفافې او عادلانه دي، هر څوک کولای شي محاکمو ته بې له وېرې مراجعه وکړي.

د غونډې په جريان کې د پکتيا مرستيال والي شيخ عزيزالرحمن منصور دې پوښتنې ته په ځواب کې چې پکتيا ولايت کې ډېرې قومي ستونزې موجود دي، چې له امله يې يوې او بلې خوا ته وخت نا

متحدالمال شماره ۱۰۸۱ مورخ ۱۴۴۳/۱۲/۷ نظارت از عوايد رياست عمومي مالی و اداری ستره محکمه

مکتوب شماره (۱۵۳۲۵۱) مورخ ۱۴۴۳/۷/۴ در بند دوم جزء اول آن چنین هدایت ریاست دفتر آمریت محترم عمومی اداری قوه فرموده اند: (ټول مالیاتي او غیر قضائیه که انضمام آن مصوبه شماره (۲۱) مورخ ۱۴۴۳/۶/۲۸ هـ ق کابینه ریاست الوزراء ټولوي).
امارت اسلامی افغانستان مواصلت ورزیده است. بناءً هدایت مصوبه نمبر فوق نقلاً به شما نگاشته شد، و همچنان

د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي رييس د استيناف محاکمو له مسوولينو سره انلاين ناسته وکړه

د افغانستان اسلامي امارت د سترې محکمې د دارالانشاء عمومي ریاست د ۱۴۴۳ هـ ق کال د اوومې میاشتې په اتمه نېټه د ولایتونو له استیناف محاکمو سره انلاین غونډه ترسره کړه. په یاده ناسته کې د دارالانشاء عمومي ریاست محترم رییس مفتي عبدالرشید «سعید» په محاکمو کې د ورځنیو چارو پر وخت ترسره کېدو او د ایمیل له لارې د مکتوبونو او متحدالمالونو د لېږد رالېږد په اړه ټولو مراجعه

د افغانستان اسلامي امارت د عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله د لزوم دید له مخې د هېواد د جنوب لویدیځ زون په محاکمو کې لاندې کسان تازه په دندو گومارل شوي دي

کندهار ولایت:	زابل ولایت:
۱. محترم الحاج مولوي عبدالرازق د کښته شاولیکوټ محکمې د قاضي په توگه.	۱. محترم مولوي نوراحمد د زابل ولایت د مراجعه محکمې د جزاء دیوان د محرر په توگه.
۲. محترم مولوي موسی کلیم د کښته شاولیکوټ محکمې د مفتي په توگه.	۲. محترم مولوي احسان الله د زابل ولایت د مراجعه محکمې د مدني دیوان د محرر په توگه.
۳. محترم مولوي سیدمحمد د کښته شاولیکوټ محکمې د محرر په توگه.	۳. محترم مولوي غلام محمد د زابل ولایت د ښاري محکمې د مفتي په توگه.
۴. محترم مولوي عبدالعزیز د غورک ولسوالۍ د محکمې د قاضي په توگه.	۴. محترم مولوي نقيب الله د زابل ولایت د ښاري محکمې د مفتي په توگه.
۵. محترم مولوي جمه گل د غورک ولسوالۍ د محکمې د مفتي په توگه.	
۶. محترم مولوي محمدصادق د غورک ولسوالۍ د محکمې د محرر په توگه.	
۷. محترم مولوي بشیراحمد د بولدک ولسوالۍ د محکمې د مفتي په توگه.	

د ننگرهار ولایت د استيناف محکمې رييس د دغه ولايت له مسوولينو سره ناسته وکړه

د ننگرهار ولایت د استيناف محکمې رييس د دغه ولايت له اړوند مسوولينو سره د بنديانو په اړه د عالیقدر امير المؤمنین د فرمان او د ریاست الوزراء د طرزالعمل په اړه ناسته وکړه. په دې ناسته کې چې په ولايت مقام کې ترسره شوه د استيناف محکمې

تدوير جلسه هماهنگی در محکمه استيناف ولايت بادغيس

عبدالحمید رئیس دیوان امنیت عامه، محترم مولوی محمدظاهر رئیس دیوان مدنی و حقوق عامه استیناف، محترم مفتی محمد حسین (محمدی) رئیس دیوان جزاء ریاست محکمه شهری، محترم مولوی شیر محمد رئیس دیوان امنیت عامه ریاست محکمه شهری، محترم مولوی عبدالناصر رئیس دیوان مدنی و حقوق عامه ریاست محکمه شهری، محترم مولوی غلام محمد (محمدی) رئیس څارنوالی استیناف و محترم مولوی عبدالرازق (مرزوقی) رئیس عدلیه حضور داشته اند.

منع اظهار داشته است که در این جلسه که در دفتر ریاست څارنوالی بادغیس دایر گردید روی مسائل دوسیه‌های جزائی و حقوقی که باید از مراجع مربوطه آن طی مراحل شود و همچنین دیگر مشکلات مراجعین بحث و گفتگو صورت گرفت.

مسؤولان محکمه استیناف ولایت بادغیس افزوده اند که پس از تبادل نظریات اعضای جلسه به خاطر رسیده‌گی به قضایای مردم به مراجع مربوطه هدایات لازم داده شد.

مسؤولان محکمه استیناف ولایت بادغیس می‌گویند که تحت ریاست محترم مولوی عبدالخالق (محمدی) رئیس عمومی محکمه ذکرشده با مسؤولان ذیربط این ولایت جلسه هماهنگی راه اندازی شد.

به گفته مسؤولان محکمه استیناف ولایت بادغیس، در این جلسه که به تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ برگزار شد، محترم مولوی حبیب الله رئیس محکمه شهری، محترم مولوی شراف الدین رئیس دیوان جزاء استیناف، محترم مولوی

به ابتکارو حسب هدایت محترم مولوی نورمحمد نوری رئیس عمومی محکمه استیناف ولایت کندز پیرامون جمع آوری محصول وثایق و فیصله جات محاکم و وضاحت قانون محصول سیمینار دایرگردید .

درین سیمینارکه به اشتراک مسؤولین قضائی و اداری محاکم ولسوالی های ۹ گانه ولایت کندز در دفتر کاری رئیس محکمه استیناف اشتراک ورزیده بودند، ابتدا جلسه بنام خداوند عادل وتوانا آغاز سپس روی قانون محصول و وثایق و محصول فیصله ها بحث و تبادل نظرصورت گرفت همچنان تعرفه ها و کود های تصنیف و دفتر ثبت رسیدات تعرفه ها ازجانب مدیرعمومی مالی و حسابی محکمه استیناف توزیع گردید تا منبعد محاکم مربوط استیناف طبق قانون محصول اجراءات شان را عیار نمایند .

تدوير سیمینار قضائی واداری محاکم استیناف ولایت کندز